

ANETA RODOVÁ

Otázky pro realizovaný dokumentární film

- Jak se základní přístup k vyšetřování vraždy liší od vyšetřování sebevraždy? – nijak, prověřování sebevraždy je přinejmenším v počátcích totožné jako u prověřování vraždy. Musí být provedeno důkladné ohledání místa činu, zajištěny případné kamerové záznamy, vyslechnuti oznamovatelé a případní svědci, zajišťují se datové nosiče zemřelého (kontakty, motiv), provádí se pitva (soudní nebo zdravotní), následně se provádí výslechy širšího okolí a další úkony dle konkrétního případu.

- Jak se zjišťuje motiv a jak důležitá jsou svědecká výpovědi ve vyšetřováních takového typu? – motiv bývá zjišťován z dopisu, pokud jej zemřelý zanechá, vodítkem mohou být i lékařské zprávy nebo jiné písemnosti (exekuce), vyhodnocují se datové nosiče (zemřelý mohl uvést motiv tam, případně si vyhledávat odkazy, které svědčí pro sebevražedné úmysly) a samozřejmě výslechy svědků bývají stěžejní, a to už jak případných přímých svědků sebevražedného jednání, nebo svědků, kteří nám pomohou objasnit chování a nálady zemřelého v době před sebevraždou (stesky, zdravotní potíže, finanční potíže, užívání alkoholu, drog atd.)

- Kdy a na základě čeho se v tomto případě rozhodlo, že jsou Kateřina a Ahmad označeni za svědky? – Jmenovaní byli oznamovateli jednání poškozené a vypověděli, co svými smysly vnímali. Jelikož na místě nebyly zjištěny žádné podezřelé okolnosti, svědčící pro to, že by se na zranění poškozené podílela jiná osoba, byli bráni jako svědci. Svědek je osoba, která skutečnost významnou pro trestní řízení vnímala sama svými smysly, zapamatovala si ji a je schopna ji reprodukovat, což jsou oba jmenovaní.

- Byli svědci Kateřina a Ahmad pro policii věrohodní i poté, co několikrát změnilo svoji výpověď? – Ano, neboť jak konstatoval i Ústavní soud ve svém usnesení sp.zn. I. ÚS 2189/17, kterým zamítl Ústavní stížnost stěžovatelky Anny Rodové (matky zemřelé Anety), která se tímto způsobem domáhala práva na účinné vyšetřování, citují:..." Orgány činné v trestním řízení se však velmi podrobně věnovaly zhodnocení rozporů ve výpovědích dvou osob přítomných v bytě v inkriminovaný čas při jejich výsleších i rekonstrukci, které konfrontovaly s fotodokumentací z místa činu, se zajištěnou elektronickou komunikací z doby před nešťastnou událostí, s výpověďmi dalších mnoha svědků z jejich okolí a mnoha dalšími zjištěnými skutečnostmi. Závěry znaleckých posudků i výslechy znalců byly podrobně zhodnoceny v kontextu celého důkazního řízení..." Tedy výpovědi těchto osob nestojí osamoceně, ale jsou podporovány i dalšími skutečnostmi zjištěnými z jiných zdrojů. Jejich výpovědi se navíc v podstatných okolnostech neliší. Navíc lze předpokládat, že byla-li osoba vystavena jako svědek takové stresové události, může některé dílčí skutečnosti a časové souvislosti vnímat odlišně od reality či dalších svědků, v průběhu času pak paměťová

stopa také slábne a opět se výpovědi v průběhu času mohou v dílčích skutečnostech odlišovat. Toto je zcela běžné. V podstatných okolnostech však zůstávají výpovědi konstantní.

- Proč nebyly odebrány a přezkoumány všechny krevní vzorky z místa činu? U některých se neví, čím je jaká krevní stopa. – Nebyl žádný objektivní důvod stírat každou krevní stopu, když na místě byly poraněny objektivně pouze dvě osoby a i krevní stopy, jak byly na místě zachyceny, odpovídají sledu události a pohybu osob po bytě.

- Proč nebyly odebrány krevní vzorky Ahmada a Kateřiny, aby se vědělo, do jaké míry byli pod vlivem drog? – Nebyly osobami podezřelými ani poškozenými a jako svědci vypovídali tak, že si na událost i přes ovlivnění drogou, jejíž požití přiznali, vzpomínají. Tedy nebyl k tomu žádný legální objektivní důvod.

- Proč nebyly na místě zajištěny přítomné drogy? Šlo skutečně pouze o kokain? Ve spise není uvedeno. – V daný okamžik bylo řešeno pobodání poškozené nikoli užívání drog.

- Jaký vliv měla medializace na průběh vyšetřování? – medializace případu, a to ne jen tohoto, prověřování věci obecně nepříspěvá, řada osob se bez jakékoli znalosti spisu má potřebu do médií k případu vyjadřovat, vznikají dohady, domněnky a veřejnost nedostává objektivní informace. Přípravné řízení trestní je ze zákona neveřejné a je třeba ctít osobnost jak poškozených, tak ale i svědků a i případných podezřelých či prověřovaných osob, neb v České republice máme v ústavním pořádku jednoznačně zakotvenu presumpci nevinu. Bohužel se opakovaně setkáváme s tím, že novinářská etika v České republice spíše neexistuje, jedná se spíše o hon za senzací, a to hon jednostranný, bez možnosti vyjádření druhé strany. Takto tomu bylo i v tomto případě.

- Je běžnou praxí, že se určité orgány v tomto případě srdce - odstraní během pitvy? Jaké jsou obvyklé postupy pro zacházení s orgány po pitvě? – Pokud je dle nálezu během pitvy na příslušném orgánu zjištěno něco, co by mohlo svědčit pro chorobné změny či případná genetická onemocnění, tak se orgán samostatně dále vyšetřuje. V tomto případě srdce. Srdce se tedy neztratilo, bylo dále vyšetřováno, což bylo soudním lékařem provádějícím pitvu jednoznačně během tr. řízení objasněno.

- Kdo nese odpovědnost za chybějící srdce důležité pro repitvu, a jaké následky to má pro vyšetřování a jaký to má dle vás dopad na celkový obraz vyšetřování? - Není za co nést následek, jak je výše uvedeno, srdce bylo dále vyšetřováno a zůstalo na ústavu soudního lékařství, který prováděl prvotní pitvu. Pokud si jej ústav soudního lékařství nevyžádal, je to otázkou na tento ústav, proč tomu tak nebylo. Dále bylo s ním naloženo jako s jinými lidskými ostatky (dřívější termín je biologický odpad). Dopad to nemá žádný.

- Je standardní procedurou nezapečetit byt a ponechat svědkům v takto podivném a záhadném případě jejich mobilní telefony? Jaké byly důvody pro toto rozhodnutí? – Za záhadný tento případ označila pouze matka zemřelé a případně novináři. Během práce na místě a následného prověřování nebylo zjištěno nic záhadného, není tedy na místě byt pečetit, zejména pokud zemřelá k němu neměla žádný právní vztah, ohledání místa činu bylo již provedeno a stopy zajištěny. Nebyl zde dán žádný právní důvod k omezení práva na užívání bytu dotyčným osobám. V případě potřeby, pokud by bylo nutné do bytu opět vstoupit, je možné postupovat např. tak, že si policejní orgán vyžádá příkaz k domovní prohlídce, aby v daném bytě mohl provést rekonstrukci činu, pokus, nebo či jiný úkon. Obdobně je tomu i u mobilních telefonů svědků, není třeba telefon odebírat, je možnost nechat si jej pouze předložit k nahlédnutí, dále je možné vycházet z výpisů dle § 88a tr.ř. či z obsahu mobilních telefonů jiných, např. poškozené.

- Jaké druhy tréninku nebo přípravy vyšetřovatelé podstupují pro komunikaci s pozůstalými, aby byla co nejintenzivnější a nejúčinnější? – policisté prochází Základní odbornou přípravou, mají možnost navštěvovat školení a kurzy a samozřejmě nejvíce dovedností získávají praxí

- Jaká opatření nebo zdroje jsou k dispozici pro podporu rodin během a po vyšetřování? Jak je informujete o dostupné podpoře? – policie je ze své podstaty především represivní složkou, nikoli organizací poskytující psychosociální služby. I přesto však, policie disponuje speciality, tzv. krizovými interventy, kteří jsou vyškoleni v komunikaci s poškozenými a pozůstalými a v jejich psychologické podpoře. Poškození a pozůstalí jsou dále policistou, který vede trestní řízení, vyrozumívání o soustavě pomáhajících neziskových organizací a kontaktů na ně, které se věnují práci s nimi a jsou schopni jim zajistit psychologickou, právní či sociální pomoc, s tím, že poškození mají možnost tyto organizace v případě potřeby kontaktovat.

Poškozená utrpěla **9 bodný ran** hrudníku, kdy 7 z těchto bodných ran pronikalo pouze do podkoží nebo mléčné žlázy. Pouze 2 rány pronikly do dutiny hrudní, kde v průběhu bodného kanálu došlo k poranění srdce. Přičemž skutečnost, že v osrdečníku byly nalezeny 3 rány, lze vysvětlit dobře tím, že buď došlo pouze k povytažení nože a opětovným bodnutím anebo stahem srdečního svalu v okamžiku bodnutí, a to bez dalšího pohybu nože. Dále měla poškozená 1 řeznou ránu na přední straně levého zápěstí a 2 povrchové nářezy na přední ploše levého předloktí v dolní třetině. S ohledem na charakter všech těchto ran a jejich lokalizaci si poškozená tato poranění mohla způsobit sama, kdy zejména rány na zápěstí a předloktí jsou typické pro sebepoškozování, stejně jakou soustředěnost ostatních ran na hrudníku.

